

YENİ ENERJİ KASIM-ARALIK 2010

Yenilenebilir enerji yatırımları için "Duygusal!" destek şart...

Bankalar, hangi yenilenebilir enerji kredilerini veriyor?

Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin (EÜAŞ), "Elektrik Üretim Sektörü 2009" raporuna göre tüm dünyada elektrik enerjisi kurulu güç kapasitesinin 2030 yılına kadar brüt 4,800 GW artmasının beklendiği, bu bağlamda da 13.7 trilyon Dolar (2008 rakamlarıyla) yatırım yapılması gerektiği belirtiliyor.

Türkiye'de yenilenebilir enerji sektöründe bankaların sağladığı finans desteklerini araştırdığımız dosyamızda, bu alanda sektörün gelişmesine katkı veren 6 bankamızın çalışmalarını okuyacaksınız. Ülkemizde yenilenebilir enerji sektörü son yıllarda gelişmeye başladığı için yapılan proje sayısı da sağlanan finansman miktarı da henüz başlangıç düzeyinde. Sektörün gelişiminde bankaların sağladığı finans açılımlarının yetersiz olduğunu belirtirken, hükümet teşviklerinin de hala belirsiz olduğunu unutmamak gerekiyor...

Ülkemiz yenilenebilir enerji sektöründe özellikle elektrik enerjisine olan talep, zorunlu üretim yatırımları ve finansman ihtiyacı konusunda son dönemde yapılan açıklamaların bazılarını burada tekrar hatırlatıyoruz...

- Enerjide % 73 ithal bağımlılığı olan ülkemizde 2009 tarihli Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi'ne göre 2023 yılına kadar, elektrik üretimine esas teşkil eden tüm yerli kömür ve hidrolik potansiyelimizin kullanılması, rüzgar kurulu gücünün 20,000 MW'a, jeotermal kurulu gücünün 600 MW'a ulaştırılması hedefleniyor.

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Başkanı Hasan Köktaş; "Önümüzdeki 20 yıl içerisinde Türkiye'nin ekonomisinin yıllık ortalama yüzde 4 büyüyeceği, enerji sektörünün de orta-

lama yüzde 6,5 büyüdüğü, kişi başına enerji tüketiminin 8 bin 500 kW saat olacağı varsayımına göre; 2030 yılında 713 milyar kilovatsaat elektrik tüketmek zorundayız" diyor. Köktaş şöyle devam ediyor: "Bütün bunlara baktığımızda bu sektöre yaklaşık olarak 313 milyar lira civarında bir paranın yatırılması gerekiyor. Bunun içinde enerji üretim ve dağıtım özelleştirmesi, yeni yatırımlar, yeni üretim ve dağıtım hatlarının yapılması ve var olanların rehabilite edilmesi gibi yatırımlar yer alıyor. Bu büyüklüğün yaklaşık yüzde 20'sini öz kaynak kabul edersek 60 milyar lira öz kaynak eder. Yani önümüzdeki 20 yıl içerisinde iş adamlarımızın, enerji yatırımcıları kendi kaynaklarından 60 milyar lira civarında bir parayı bu sektöre yatırmaları gerekiyor. Yaklaşık 250-255 milyar lira civarında da yabancı kaynak gerekiyor... Bu kaynağı sektöre dahil etmemiz lazım".

- Hasan Köktaş, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na, EPDK'nın 2011 yılı bütçesini sunarken de şu bilgileri verdi: "Bugüne kadar petrol piyasasında 14 bin 829, elektrik piyasasında 1336, doğalgaz piyasasında 203 ve LPG piyasasında 8 bin 893 olmak üzere toplam 25 bin 261 adet lisans verdik. Kurumuza Kasım 2010'a kadar üretim faaliyetinde bulunmak üzere 12 bin 270 MW kurulu gücünde 232 proje başvurusu yapılmış, 2010 yılı içinde toplam 2 bin 405 MW'lık 100 başvuruya lisans verilmiştir".

2010 yılının aynı zamanda özel sektörün tamamlayıp devreye aldığı yeni üretim yatırımları açısından da son yılların en başarılı dönemi olduğunu vurgulayan Köktaş, özel sektöre ait toplam 3 bin 490 MW kurulu gücünde 100 dolayında yeni santralin 2010 yılı içerisinde geçici kabullerinin yapılarak devreye alındığını bildirdi.

"2010 yılı içerisinde işletmeye giren bu yeni yatırımların yaklaşık 1200 MW'ı hidroelektrik, rüzgar ve jeotermal gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı yatırımlardır". Özel sektör tarafından elektrik üretim ve dağıtım sektöründe 2008 yılında 5 milyar TL, 2009'da 8 milyar TL civarında sabit sermaye yatırımı gerçekleştirildiğinin de dikkat çeken Köktaş, bu rakamın 2010 sonu itibarıyla 7,5 milyar TL'yi aşmasının beklendiğini belirtiyor.

- Deloitte, yenilenebilir enerji sektörünün gelecek bir yılını incelediği "Alternatif düşünce 2011: Yenilenebilir enerji sektöründe öne çıkan 10 konuya ve eğilimlere bakış" başlıklı raporunda, yenilenebilir enerji sektörünün küresel sorunları ve belli başlı gelişme eğilimlerini ele alıyor ve sektörde banka kredileri almakta sıkıntı yaşandığına dikkat çekiyor.

Sektörün hem bugünü, hem de önümüzdeki bir yıl içinde önüne çıkacak ana konularının değerlendirildiği raporda; sermayeye ulaşmanın giderek daha zorlaşması, vergi ve yasal mevzuat ile sektör liderlerinin büyük ölçekli operasyonları yönetme ve uygun çalışanları bulma zorluklarının öne çıktığı vurgulanıyor.

Türkiye Kalkınma

Bankası Yönetim Kurulu
Başkanı ve Genel Müdürü
Abdullah Çelik;

“Bankamızca 68 adet projeye toplam 1 milyar 954 milyon TL kredi tahsis edilmiştir”

Bankamızca, Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, İslam Kalkınma Bankası gibi uluslararası finansman kuruluşları ile Hazine Müsteşarlığı'nın garantisi altında özellikle enerji sektöründeki yatırımların finansmanı için uygun vade ve uygun maliyet ile temin edilen kaynaklar uygun vade ve uygun maliyet ile enerji sektöründeki yatırımların finansmanında kullanılmaktadır. Bankamız yenilenebilir enerji kaynaklarının finansmanında öncü rol oynamayı hedeflemiştir.

Bankamızca bir yatırım projesinin finanse edilebilmesi için;

- Firmanın Anonim Şirket statüsünde olması,
- Şirketin, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'na getirilen düzenlemeler sonucu sahip olması gereken tüm izin ve belgelere sahip olması,
- Ulusal ya da yerel makamlardan Türk Çevre Kanun ve Yönetmelikleri'ne uyulduğuna dair belgeleme,
- Belirli bir fondan kredi verilecekse fonun işleyişi ile ilgili kararname ve tebliğde belirtilen şartları taşıması,
- Şirket hakkında yapılacak istihbarat sonuçları ve proje ile ilgili teknik, ekonomik ve mali değerlendirme sonuçlarının olumlu olması, gerekmektedir.

Bankamızca yenilenebilir enerji projeleri ile enerji verimliliği projelerinin finansmanında kullanılan kaynaklar:

AYB Çevre - Enerji Kredisi

Kapsam:

- Yenilenebilir enerji; nehir tipi hidrolik santraller, jeotermal, güneş enerjisi, rüzgâr, biyokütle
- Enerji verimliliği yatırımları; ısıtma ve soğutma, binalarda enerji tasarrufu ve diğer enerji verimliliği yatırımları, yüksek verimli ısı ve elektrik üretimine yönelik kojenerasyon yatırımları,

- Enerji ekipmanları üretim tesisleri,
- Çevre kirliliğini azaltıcı yatırımlar,
- Elektrik dağıtım yatırımları

Vade: Azami 12 yıl (Ödemesiz dönem azami 4 yıl)

Dünya Bankası ve CTF Enerji Kredisi

Kapsam: Dünya Bankası kaynaklı yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği kredisi. Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek yenilenebilir kaynaklara dayalı enerji üretim yatırımları ve enerji verimliliği sağlayan yatırımların mal, hizmet, inşaat giderleri ve bunlara ilişkin danışmanlık hizmetlerinin finansmanıdır.

Kimler yararlanabilir: Proje konusu, “Yenilenebilir Enerji” ve “Enerji Verimliliği” tanımlarına uyan ve Türkiye çevre mevzuatı ile Dünya Bankası çevre politikasına uygun olan, ilgili kurullarca getirilen düzenlemeler sonucu sahip olunması gereken tüm izin ve belgelere sahip olan yatırımcılar yararlanabilir.

Kredi limiti: Bir projeye en fazla 50 milyon ABD Doları kullanılıyor.

Vadesi: Azami 12 yıl. (Ödemesiz dönem azami 4 yıl)

Yenilenebilir enerji projeleri: Jeotermal, rüzgâr, güneş, biyokütle ve dalga kaynaklarına dayalı projeler ile HES projeler. Enerji verimliliği projeleri; en az % 20 enerji tasarrufu sağlayan veya ilave maliyet avantajının en az % 50'si

enerji verimliliğinden kaynaklanan projeler, Temiz Teknoloji Fonu (CTF): Temiz ve çevreye duyarlı yatırımların finansmanı için oluşturulmuş olan düşük faizli fondan, yenilenebilir enerji yatırımlarına % 20, enerji verimliliği yatırımlarına % 15 oranında katkı sağlanmaktadır. (Landfil yatırımlarına ve 10 MW'ın üzerinde üretim kapasitesi olan HES'lere kullanılmamaktadır.)

İslam Kalkınma Bankası Kaynaklı Yatırım Kredisi

Kapsam: Yatırım Teşvik Belgesi'ne sahip yatırımcıların belge kapsamında yerli ve ithal makine-teçhizat alımlarının ve bu makine-teçhizatla ilgili montaj hizmetlerinin finansmanıdır.

Kimler yararlanabilir: Yatırım Teşvik Belgesi'nde yatırımın finansmanı bölümünde kendilerine bir dış kredi öngörüsü yapılan yatırımcılar yararlanabilir.

Kredi limiti: En az 500.000 ABD Doları, en fazla 10.000.000 ABD Doları'dır.

Kredilendirme oranı: Makine teçhizat bedelinin % 100'ü kredilendirilebilmektedir. Vadesi: 2/10

Bankamızca 110 adet yenilenebilir enerji projesi değerlendirilmiştir. 68 adet projeye toplam 1 milyar 954 milyon TL kredi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen enerji kredilerinin 1 milyar 76 milyon TL'lik kısmı sözleşmeye bağlanmıştır. Enerji tesislerine 304 milyon TL'lik kısmı

2010 yılı içerisinde olmak üzere, toplam 549 milyon TL kredi kullanılmıştır. Kredilendirdiğimiz tesislerden, 200 MW gücünde 10 adedi üretime geçmiştir. Yılsonuna kadar yatırımı tamamlanarak 2011 yılında 100 MW gücünde 10 tesis üretim faaliyetine başlayacaktır.

Bankamız gelecek nesiller için kalkınmış ve sağlıklı bir çevreye sahip Türkiye'nin yaratılmasında üzerine düşen görevleri yerine getirme misyonuyla, yenilenebilir enerji ve çevre yatırımlarının finansmanına önem vermektedir.

Bu kapsamda Ortadoğu Enerji tarafından yapılan, Avrupa'nın ve Orta Doğu'nun en büyük çöp gazından enerji üretim tesisi olan İstanbul “Odayeri Çöp Gazından Elektrik Enerjisi Üretim Tesisi” kredilendirmiştir. 32,2 MW gücündeki bu tesis ile metan gazı bertaraf edilecek 1.385.000 ton karbon emisyonu azaltımı sağlanacaktır.

Kardemir Karabük Demir Çelik A.Ş.'nin üretim sırasında çıkan atık baca gazlarını değerlendirerek elektrik üretmeyi planladığı tesisi de Bankamız tarafından kredilendirilmektedir. 50 MW gücündeki bu tesis ile şirketin elektrik giderinde % 70 oranında bir azalma meydana gelecektir. Şirket; mevcut durumda tüketmekte olduğu 571.882.571 kWhaat/yıl elektrik miktarının 402.960.000 kWhaat'lik kısmını yatırım kapsamında yapacağı santralden karşılayacaktır.